
SMARTDOG TESTIRAPORTTI

smart**DOG**

TUNNE KOIRASI

TESTI PVM: 6.6., 8.6., 11.6., 3.7., 16.7.2025

PAIKKA: Turku, Helsinki, Espoo

TESTI-ikä 4 - 5 kk

KOIRAT:

Chillout Arctic Angel, Haru / 3.7. ER

Chillout Frosty Paws, Ruben / 8.6. SS

Chillout Ice Breaker, Lumo / 6.6. LT

Chillout Tiny Tundra, Roxy / 16.7. LT

Chillout Rosie, Lily / 11.6. SS

ROTU: australiankelpie

TESTAAJA: Elisa Reunanen, Liisa Tikka, Sari Somersalmi

Yleistä kasvattien testituloksista: Kaikki pennut suhtautuivat vieraaseen testajaan uteliaasti ja avoimesti. Koirat olivat myös uteliaita tutustumaan testitilaan. Kukaan ei osoittanut pelokkuutta suhteessa ihmiseen tai ympäristöön, Lumo jännitti hieman yhtä testivälinettä (sylinteri).

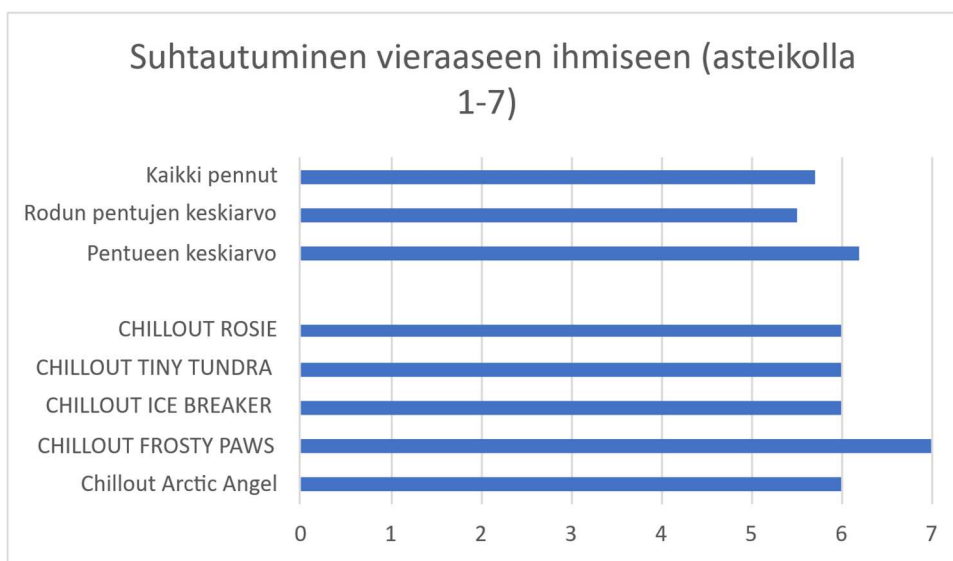
Sylinteritestissä koirat osoittivat hyvää itsehillintää, erityisesti Lumo. Haru, Lily ja Ruben olivat taitavia ymmärtämään eleitä. V-aita oli todella helppo Lilylle, Roxylle ja Harulle; Lumon ja Rubenin piti hieman pohtia tehtävää. Mahdottomassa tehtävässä Lilylla, Lumolla, Rubenilla ja Harulla oli enemmän itsenäinen ongelmanratkaisustrategia, kun taas Roxy. Pentueen koirat olivat hyvin motivoituneita ruuasta ja leikkivät innokkaasti. Sosiaalisen oppimisen tehtävässä Lily ja Ruben osoittivat taipumusta sosiaaliseen oppimiseen. Alustatehtävässä pennut liikkuvat sekä ritilöillä että liukkailla alustoilla ongelmitta tai pienen rohkaisun avulla. Kaikki pennut olivat motivoituneita tehtäviin ja keskittyivät hyvin.

SUHTAUTUMINEN VIERAASEEN IHMISEEN – ARKUUS-ROHKEUS

Suhtautuminen vieraaseen ihmiseen, sosiaalisuus/ystävällisyys, vaihtelee paljon koirien välillä. Sosiaalisuuteen vaikuttaa sekä geenit eli perimä että koiran kokemukset koko elinajan aikana. Erityisen suuri painoarvo on koiran pentuajan kokemuksilla, niin positiivisilla kuin negatiivisilla. Pentuaikana koiran on hyvä tutustuttaa eri ikäisiin ja näköisiin ihmisiin, mutta pelkäävää koiraa ei koskaan pidä pakottaa tutustumaan. Rodut vaihtelevat paljon sosiaalisuudessaan, ja olemme jalostaneet rotuja, joista joissakin pääosin yksilöt suhtautuvat vieraisiin ihmisiin avoimen ystävällisesti, kun taas toisissa roduissa suhtautuminen on pääosin varauksellista. Testissä katsottiin pennun suhtautumista sille vieraaseen testaajaan.

Pentue: Kaikki pentueen koirat suhtautuivat vieraaseen ihmiseen ystävällisesti ja avoimesti.

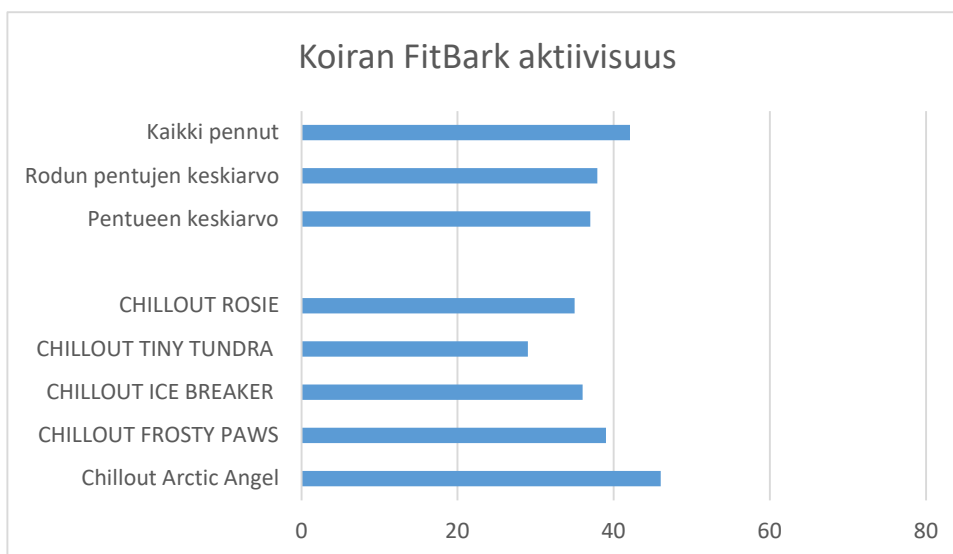
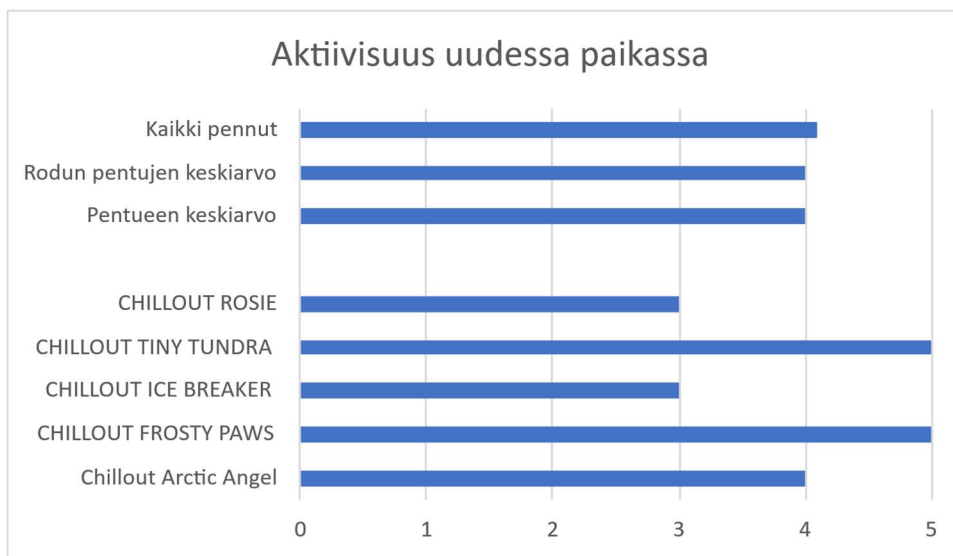
KAAVIOSSA reaktio vaihtelee asteikolla 1 (haukkuu, murisee, hyökkää) - 7 (ylitsepursuava ystävällisyys).

AKTIIVISUUS, TILAA TUTUSTUMINEN

Aktiivisuus on ominaisuus, johon perimällä on suuri vaikutus, olemme mm. jalostaneet rotuja, jotka eroavat aktiivisuudeltaan. Aktiivinen koira tarvitsee paljon liikuntaa ja tekemistä. Testissä tulee esille paitsi koiran aktiivisuus, myös koiran uteliaisuus sekä rohkeus uuteen tilaan tutustuttaessa. Mikäli koiraa tilanne pelottaa, se saattaa pysytellä mielellään lähellä omistajaa. Tällöin koiran luonnollinen aktiivisuus ei tule näkyviin testissä, ja käytös kertoo, että koiraa jännittää uusi tilanne. Aktiivisuus mitattiin kahdella tapaa testissä: 5-portaisella asteikolla aluksi tilaan tutustumisessa testaajan arvioimana, sekä FitBark aktiivisuusmittarilla, joka antaa minuuttikohtaisen aktiivisuuden keskiarvon. Koiran Fitbark-aktiivisuus mitattiin keskiarvona koko testissä oloajan.

Pentue: Ruben ja Roxy tutustuivat uuteen paikkaan vauhdikkaasti. Haru oli tilan suhteen utelias mutta rauhallinen. Lumo ja Lily tutustuivat tilaan jonkin verran. Koko testin aikana Haru oli aktiivisin, muiden pentujen aktiivisuus vastasi suunnilleen pentujen keskimääräistä aktiivisuutta.

ITSEHILLINTÄ

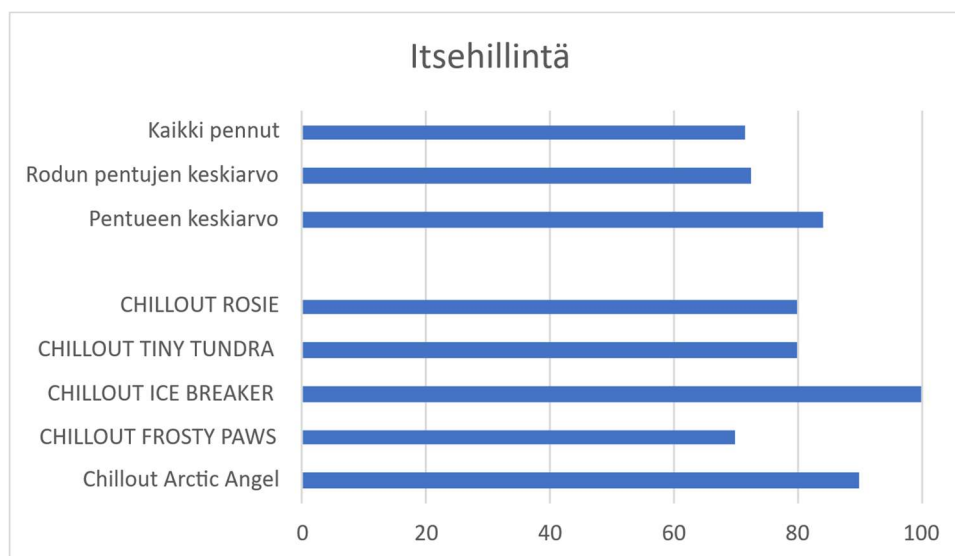
Itsehillintä on ominaisuus, joka on arkipäivässä hyödyllinen monella tavalla. Optimaalinen suoritus ongelmanratkaisussa tehdään usein kohtuullisen matalassa vireessä, kun taas liian kiihtynyt, tai passiivinen mielentila heikentää suoritusta. Itsehillintä on tärkeä ominaisuus luonnossa elävälle eläimelle ja se on myös osittain periytyvä ominaisuus. Hyvä itsehillintä on tärkeä myös koiran arkipäivässä sekä koulutuksessa. Koiran kyky hillitä ensimmäinen tunnereaktio ja käyttäytymismalli, helpottaa koiran hallintaa arkipäivän tilanteissa. Koira, joka kykenee kontrolloimaan omia impulssejaan, kykenee todennäköisesti paremmin esim. pitkäjänteiseen yhteistyöhön, kuin koira, jonka on vaikea kontrolloida omia mielihalujaan. Esimerkiksi laumassa metsästäminen vaatii susilta tarkkaa koordinoitua yhteistyötä, jossa yksilön on pidäteltävä suurtakin halua rynnätä liikkeelle, jotta metsästys onnistuisi. Toisaalta olemme tarkoituksella jalostaneet rotuja, joissa haluamme koiran reagoivan nopeasti esim. saaliseläimen liikkeeseen tai uhkaan. Tällaisia ovat monet metsästyskoirat ja työkoirarodut, ja usein koira, jolla on jonkin verran impulsiivisuutta saattaa olla hyväkin harrastuskoira – toisaalta arki koiran kanssa saattaa olla haastavaa. Hyvin impulsiivinen koira saattaa olla hyvä harrastus ja kilpakoira lyhyehköihin suorituksiin, mutta pitkissä työtehtävissä, jotka vaativat keskittymistä ja rauhoittumista, tällaiset koirat eivät välttämättä ole parhaita yksilöitä.

Impulsiivisuutta mitattiin testissä sylinteritestillä sekä V-aita testillä. Sylinteritestissä koira opetettiin ensin syömään makupala päistä, ja sen jälkeen tilanne muuttui siten, että koira saikin nähdä palkkion. Hyvän itsehillinnän omaava koira pysyttelee pääasiassa juuri oppimassaan tavassa saada palkkio, kun taas koira, jonka on vaikea vastustaa impulsseja, innostuu helposti nähdessään palkkion ja pyrkii siihen käsiksi suorinta tietä lasin läpi.

Sylinteritesti ei aina kerro koko kuvaa koiran impulsiivisuudesta ja testissä tulee helpoimmin esiin voimakas, yhden tyyppinen impulsiivisuus, joka on yhteydessä koiran aktiivisuuteen sekä myös rohkeuteen. Impulsiivisuus on monitahoinen ominaisuus, niin ihmisellä kuin koirallakin. Itsehillintä ei myöskään välttämättä ole kehittynyt aikuisen koiran tasolle vielä alle yksi vuotiaalla pennulla, ja tulos saattaa olla toisenlainen aikuisella koiralla.

Pentue: Kaikki pennut osoittivat sylinterissä hyvää itsehillintää. Erityisesti Lumon itsehillintä oli erinomainen.

Itsehillintä sylinteritestissä (mitä suurempi luku sitä parempi itsehillintä)

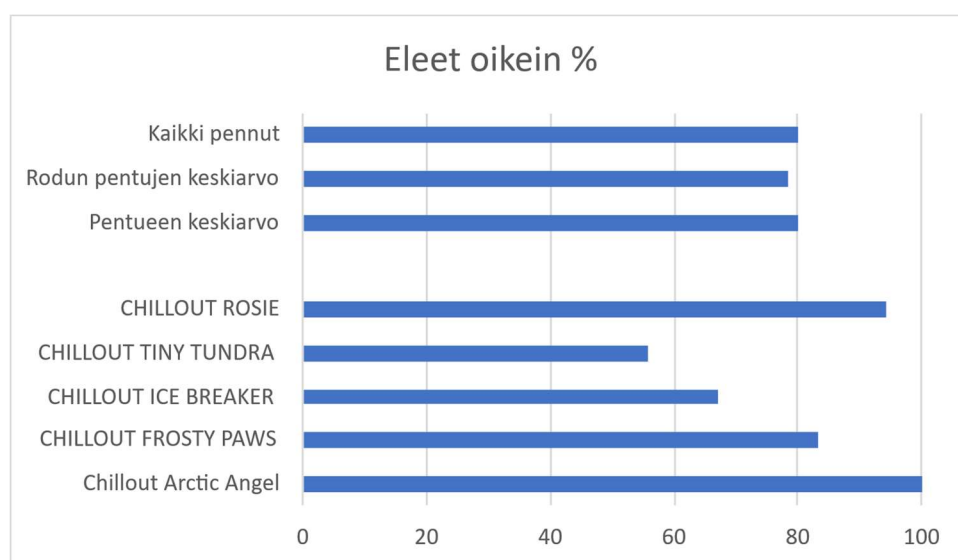

ELEET

Eleiden lukukyky – osiossa testattiin miten hyvin koira löytää palkkion ihmisen eleiden vihjeen avulla. Koirien on yleisesti havaittu olemaan erinomaisia ihmisen eleiden lukijoita, jopa parempia kuin simpanssi, mutta tämä ominaisuus vaihtelee paljon koirien välillä. Ihmisen kommunikaation ymmärtämiseen ei aikaisempien tutkimusten mukaan vaikuta paljoakaan oppiminen tai intensiivinen koulutus, vaan se on kohtuullisen pysyvä ominaisuus, mutta tästä tarvitaan lisää tutkimuksia. Iälläkään ei ole havaittu olevan suurta vaikutusta eleiden lukukykyyn, ja jo kuusi viikkoisten pentujen on havaittu löytävän hyvin ruoan ihmisen vihjeen avulla. Eri rodut todennäköisesti eroavat toisistaan siinä miten hyviä ne ovat lukemaan ihmisen eleitä, ihmisen kanssa työhön jalostettujen rotujen on havaittu olevan keskimääräistä parempia lukemaan ihmisen eleitä. Tästä tarvitaan kuitenkin vielä lisää tutkimusta, koska rotujen välisiä eroja ei ole tutkittu kunnolla.

Pentue: Haru, Lily ja Ruben olivat taitavia eleidenlukijoita. Roxylle ja Lumolle eleiden ymmärtäminen oli hankalampaa. Eniten vaikeuksia tuotti katseen suunta.

Ihmisen eleiden ymmärtäminen – keskiarvoinen onnistumisprosentti

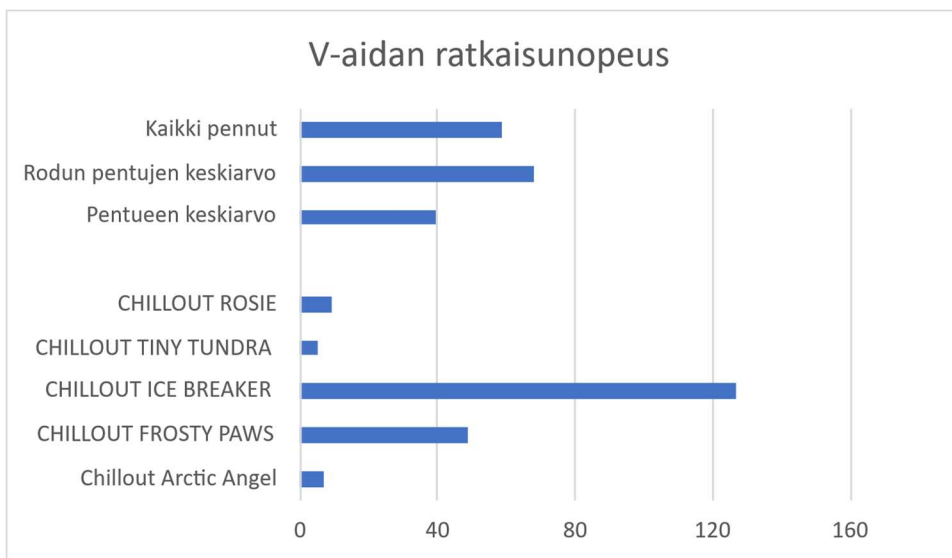

ONGELMANRATKAISU - V-AITA

V-aita tehtävässä koiran oli ratkaistava spatiaalinen eli tilaan liittyvä ongelma, V aidan sisälle laitettiin ruokaa ja koiran on tajuttava, että menemällä poispäin palkkiosta, se on mahdollista saavuttaa se. Tehtävä mittaa paitsi ongelmanratkaisun nopeutta, myös ongelmanratkaisutapaa ja itsehillintää. Näkyvä ruoka lähellä on houkutteleva, ja vaatii itsehillintää edetä ruoasta poispäin. Testi mittaa samalla myös ongelmanratkaisutapaa - koira voi myös tässä tehtävässä keskittyä pyytämään apua ohjaajalta, sen sijaan että ratkaisisi sen itse. Aikaisempien tutkimusten mukaan koirat ratkaisevat tehtävän keskimäärin n. 20—40 sekunnissa. Ongelmanratkaisukykyyn vaikuttaa aina myös aikaisempi kokemus ja oppiminen.

Pentue: V-aita oli hyvin Lilylle, Roxylle ja Harulle. Ruben ratkaisi tehtävän pienen pohdinnan jälkeen, samoin Lumo.

Ongelmanratkaisu – V-aidan ratkaisunopeus sekunteina (mitä isompi luku=pidempi pylväs, sitä hitaammin koira ratkaisi tehtävän)

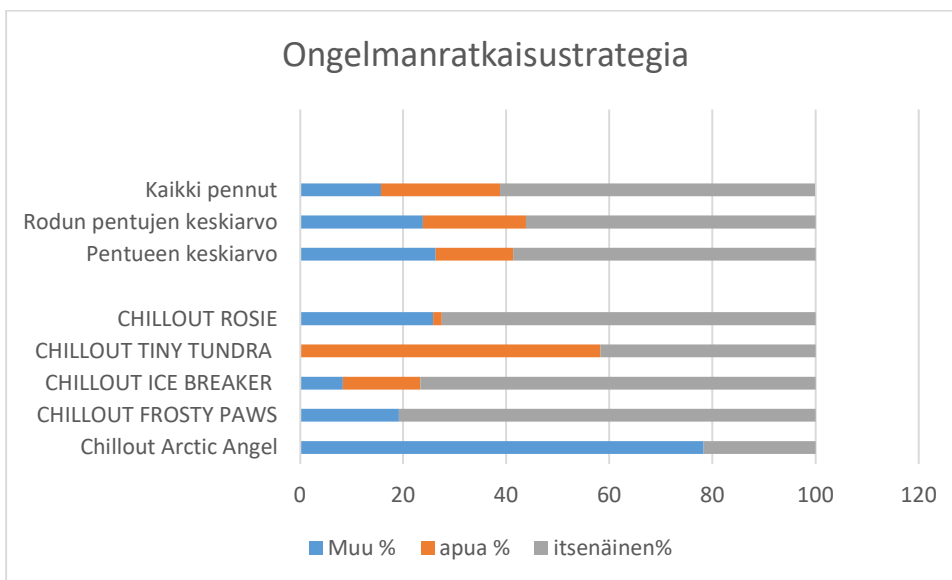

ONGELMANRATKAISU - MAHDOTON TEHTÄVÄ

Mahdottomassa tehtävässä testataan koiran ongelmanratkaisu strategiaa – itsenäinen vaiko ohjaajalta apua pyytävä. Molemmat tavat ratkaista ongelma ovat hyviä, ja riippuukin lähinnä koiran käyttötarkoituksesta, kumpi tapa on parempi. Itsenäiseen työskentelyyn tulevan koiran olisi hyvä pyrkiä sinnikkäästi ongelman ratkaisuun. Apua pyytävä strategia on erinomainen silloin kun koiralta vaaditaan suurta ohjattavuutta ja sitä että se ongelmatilanteen kohdatessaan turvautuu ohjaajaan mieluummin kuin toimii itsenäisesti. Testissä katsotaan myös koiran sinnikkyyttä työskennellä rasian kimpussa, käyttäen jompaakumpaa strategiaa. Pennuilla on yleensä vähäisempi sinnikkyys työskennellä rasian kimpussa, ja usein pennut lähtevät muualle ennen 2 min ajanjakson päättymistä. Pennut ovat yleensä myös pääosin itsenäisiä työskentelijöitä.

Pentue: Lily, Lumo ja Ruben olivat tehtävässä enemmän itsenäisiä, mutta Lily ja Lumo pyysivät myös hetken apua. Roxy käytti melko tasaisesti sekä itsenäistä että ihmiseen tukeutuvaa ongelmanratkaisustrategiaa eikä hylännyt tehtävää lainkaan. Haru hylkäsi tehtävän pitkäksi aikaa ja kokeili ainoastaan itsenäistä ongelmanratkaisua tehtävässä ollessaan.

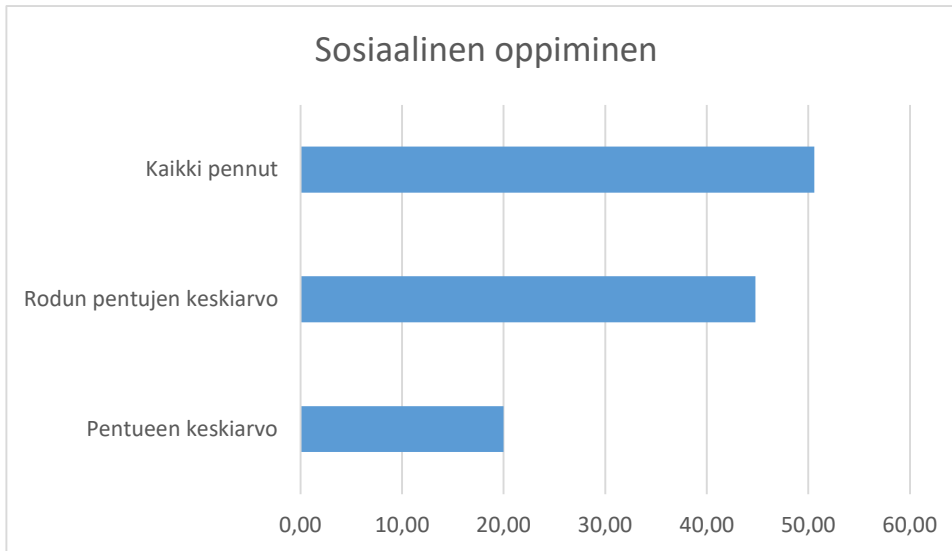
Ongelmanratkaisustrategia “mahdottomassa tehtävässä” – Itsenäinen vaiko apua pyytävä?

SOSIAALINEN OPPIMINEN

Koirat pystyvät oppimaan toisiltaan ja myös ihmiseltä. Tällaista toisen käyttäytymisen seuraamista ja sen matkimista kutsutaan nimellä sosiaalinen oppiminen, ja vaikka se on eläimillä yleinen oppimistapa, käytetään sitä harvoin hyväksi esim. koiran koulutuksessa. Esim ”Do as I do” koulutustapa pohjautuu ihmisen käyttäytymisen matkimiseen. Tässä testissä sosiaalista oppimista testattiin laitteella, jossa testaaja näytti ensin viisi kertaa tavan, miten ruoka saadaan laitteesta ulos, ja sen jälkeen koira sai 3 min aikaa laitteen kanssa.

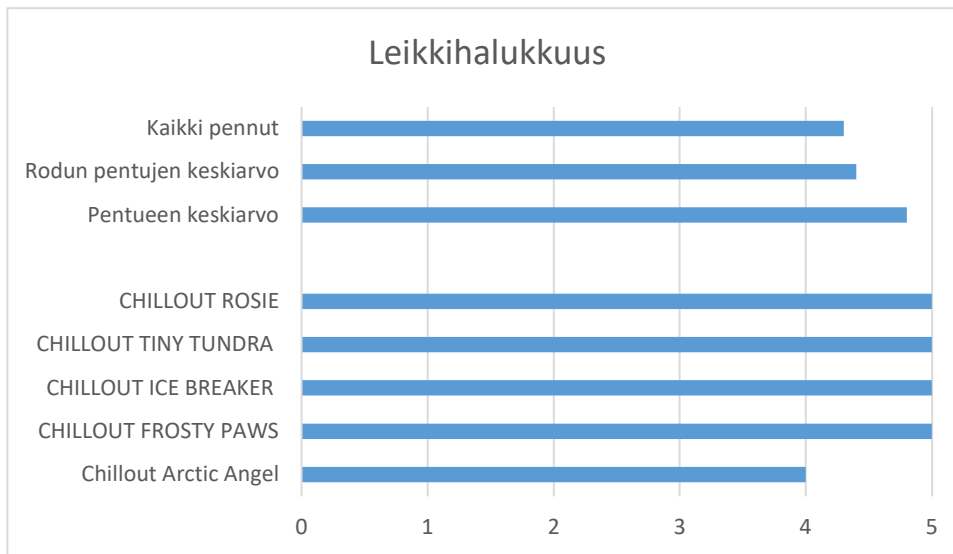
Pentue: Australianlabradoodlen pennuista 45 % osoittaa tehtävässä sosiaalista oppimista. Pentueen koirista Lily ja Ruben lähtivät tehtävässä matkimaan ihmisen toimintaa.

LEIKKIHALUKKUUS

Koirien halukkuus leikkiä ja taistella esineillä ihmisen kanssa vaihtelee paljon iän ja persoonallisuuden ja kokemuksen mukaan. Aikaisemmissa tutkimuksissa leikkihalukkuuden on todettu korreloivat rohkeuden kanssa – mitä rohkeampi, sitä innokkaampi leikkimään ja taistelemaan. Tämä näky etenkin silloin, mikäli koira on uudessa tilassa ja leikki tapahtuu vieraan ihmisen kanssa. Rodut eroavat paljon leikkihalukkuudessaan, passiiviset rodut eivät ole kovin kiinnostuneita leikkimisestä, kun taas aktiiviset rodut monesti ovat. Sekarotuisten kohdalla taustalla olevat rodut vaikuttavat tähän piirteeseen. Koiran leikkihalukkuutta voidaan käyttää hyväksi koulutuksessa, ja leikkiä palkkiona koiralle.

Pentue: Kaikki pentueen koirat leikkivät innokkaasti, ja leikkihalukkuutta kannattaa ehdottomasti hyödyntää koulutuksessa.

ALUSTATESTAUS

Alusta-arkuus on yleistynyt voimakkaasti koirilla viime vuosina, ja se näyttää jossain määrin olevan perinnöllistä, sillä eri rodut eroavat tämän ongelman yleisyyden suhteen toisistaan paljon. Alusta-arkuus ei aina näy nuorella pennulla, vaan saattaa kehittyä koiralle vasta hieman myöhemmin. Piirteelle on tyypillistä ongelman paheneminen iän myötä. Koiran yleinen pelokkuus altistaa myös alusta-arkuudelle. Erilaisilla alustoilla kulkemista kannattaa harjoitella valvotusti pennusta pitäen. Testissä testattiin koiran suhtautumista ja kävelyhalukkuutta erilaisilla alustoilla.

Pentue: Lily ja Haru liikkui alustoilla ilman epäröintiä. Lumo tuli alustoille suullisesti houkuteltuna ja Roxy ja Ruben ruualla houkuteltuna, eli kolme pentua tarvitsi hieman rohkaisua alustoilla liikkumiseen.

